שם: _____ כיתה: _____ תאריך: _____

גמרא · כיתות ז'-ט' · מסכת תענית כג ע"א

מבחן מסכם: מסכת תענית: חוני המעגל

זמן: 45 דקות · 100 נקודות. קראו כל שאלה עד הסוף. ציטוטי המקורות במבחן הועתקו מדפי השיעורים ביחידה; פירושים מסומנים כפירוש.

1. **חלק א: שאלות בחירה (30 נק') – הקיפו את התשובה הנכונה. 6 נק' לכל שאלה.**
מה עשה חוני כשהתפלל ולא ירדו גשמים? **(6 נק')**
א. יצא מהעיר והתענה.
ב. עג עוגה – שרטט עיגול ועמד בתוכו.
ג. שלח לשמעון בן שטח.
ד. הביא פר הודאה.

2. איך ירדו הגשמים בשלב השני, אחרי שחוני אמר "לא כך שאלתי"? **(6 נק')**
א. טיפות קטנות בלבד.
ב. בזעף – כל טיפה כמלא פי חבית.
ג. כתיקנן – גשמי ברכה.
ד. לא ירדו גשמים כלל.

3. מה ענה חוני כשביקשו ממנו להתפלל שהגשמים ייפסקו? **(6 נק')**
א. שהוא כבר אינו יכול להתפלל.
ב. שאין מתפללים על רוב הטובה – ובכל זאת הביא פר הודאה והתפלל.
ג. שיתפללו בעצמם.
ד. שהגשמים ייפסקו רק בעוד שבעים שנה.

4. מי הם "בני לשכת הגזית", לפי רש"י? **(6 נק')**
א. תלמידיו של חוני.
ב. הסנהדרין.
ג. הכהנים במקדש.
ד. השכנים של חוני.

5. רבא סיים את הסיפור במשפט "אוֹ חַבְרוּתָא אוֹ מִיתוּתָא". מה פירושו, לפי רש"י? **(6 נק')**
א. בלי חברים שמכבדים אותו, קשה לאדם לחיות.
ב. לא צריך להתפלל על גשמים.
ג. כל אדם צריך לשתול עצים.
ד. אסור לישון שבעים שנה.

6. **חלק ב: מושגים, ארמית ומבנה (30 נק')**
תרגמו לעברית את המילים מהגמרא (2 נק' לכל מילה). **(8 נק')**

מילה	וְנִים	בַּר בְּרֵיהּ	לָא הֵימְנוּהוּ	חֲלַשׁ דַּעְתֵּיהּ
תרגום				

7. שמעון בן שטח שלח לחוני: "אִלְמָלֵא חוֹנִי אַתָּה, גּוֹזְרַנִי עָלֶיךָ נִידּוּי". למה רצה לנדות אותו, לפי רש"י? ולמה לא עשה זאת? **(8 נק')**

8. הסבירו את המשל על הבן ש"מתחטא" על אביו. מה מפרש רש"י במילה "מתחטא", ואיזה הסבר נוסף הוצע בשיעור (פירוש)? **(7 נק')**

9. התלמידים אמרו לחוני: "רְאִינוּךָ וְלֹא נָמוּת". מה ביקשו, לפי רש"י? ומה זה מלמד על מה שחשבו על חוני? **(7 נק')**

10. **חלק ג: הבנת הנקרא (25 נק') – קראו את הקטע (תענית כג ע"א) וענו על השאלות.**

> יוֹמָא חַד הֲוָה אָזֵל בְּאוֹרְחָא, חַזְיֵיהּ לְהָהוּא גַּבְרָא דַּהֲוָה נָטַע חָרוּבָא, אֲמַר לֵיהּ: הַאי, עַד כַּמָּה שְׁנִין טָעֵין? אֲמַר לֵיהּ: עַד שִׁבְעִין שְׁנִין. אֲמַר לֵיהּ: פְּשִׁיטָא לָךְ דְּחָיֵית שִׁבְעִין שְׁנִין? אֲמַר לֵיהּ: אֲנָא חָרוּבָא בְּעָלְמָא אַשְׁכְּחֵיהּ. כִּי הֵיכִי דְּשְׁתַלוּ לִי אֲבָהָתִי — שְׁתַלִי נָמֵי לִבְרָאִי.

א. מה שאל חוני את האיש, ומה הפליא אותו בתשובה? **(8 נק')**

ב. תרגמו לעברית: "כִּי הֵיכִי דְּשְׁתַלוּ לִי אֲבָהָתִי — שְׁתַלִי נָמֵי לִבְרָאִי". **(8 נק')**

ג. חוני היה מוטרד כל ימיו מהפסוק "בְּשׁוּב ה׳ אֶת שִׁיבַת צִיּוֹן הָיִינוּ כְּחֹלְמִים", ורש"י מסביר: "כחלום נדמה גלות בבל שהיה שבעים שנה". איך המפגש עם נוטע החרוב קשור לשאלה שהטרידה את חוני? מה אפשר ללמוד ממנו על דורות (פירוש)? **(9 נק')**

11. **חלק ד: שאלת חשיבה (15 נק')**
שאלת היחידה: מה כוחו של אדם אחד בתוך הדורות? כתבו (5–7 שורות): מה אתם "שותלים" היום בשביל אחרים שיבואו אחריכם? ובעקבות "או חברותא או מיתותא" – מה אפשר לעשות כדי שאף אחד בכיתה לא ירגיש לבד, כמו חוני בבית המדרש? **(15 נק')**